

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลตองโขบ

ตำบลตองโขบ ได้รับการจัดตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2539 มีชื่อว่าการบริหารส่วนตำบลตองโขบ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 113 ตอนที่ 9 ง ราชกิจจานุเบกษา 30 มกราคม 2539 และต่อมา ปี 2551 ได้รับการยกฐานะจาก องค์การบริหารส่วนตำบลตองโขบ เป็น เทศบาลตำบลตองโขบ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2551 เรื่อง การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลตองโขบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร เป็นเทศบาล ตำบลตองโขบ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2551 ปัจจุบันได้ปรับขนาดเทศบาลจากเทศบาลขนาดเล็ก เป็น เทศบาลขนาดกลาง เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2556

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งและอาณาเขตของเทศบาลตำบลตองโขบ

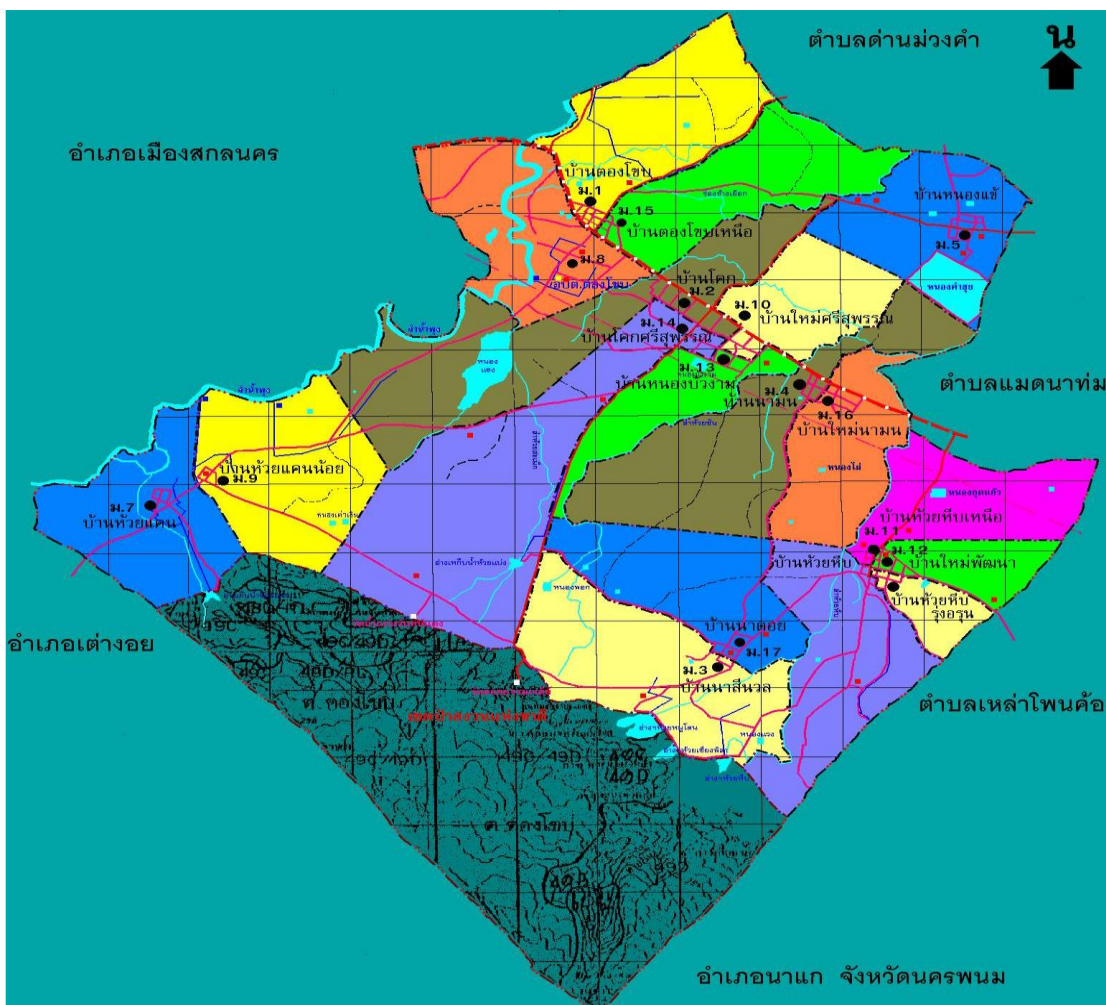
ตำบลตองโขบตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอโคกศรีสุพรรณ เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอโคกศรีสุพรรณ และส่วนราชการสำคัญๆ หลายแห่ง ห่างจากศาลากลางจังหวัดสกลนคร ประมาณ 25 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่นๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลดงชนและตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลดำนม่วงคำ ตำบลแมदनาคาม และตำบลเหล่าโพ้นคือ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอเต่างอยและอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตำบลตองโขบ พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 84,812.50 ไร่ หรือ 135.70 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติห้วยหวด เทือกเขาภูพาน รวมประมาณ 32,947.75 ไร่ มีพื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย 160 - 172 เมตร สภาพพื้นที่สูงทางทิศใต้และตะวันออกเฉียงใต้ ลาดต่ำมาทางทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่ราบลุ่มสลับที่ดอน ซึ่งเหมาะแก่การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา และพื้นที่อื่นๆ ประมาณ 51,864.75 ไร่ เฉลี่ยการถือครองที่ดินทั้งหมด 13 ไร่ / ครัวเรือน และเฉลี่ยการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร 10 ไร่ / ครัวเรือน การจำแนกการใช้ที่ดินและการถือครองที่ดิน ในตำบลตองโขบ สามารถแยกได้ดังนี้

- พื้นที่ทั้งหมดของตำบล	84,812.50	ไร่	แยกเป็น
- พื้นที่ถือครองทั้งหมด	51,864.75	ไร่	โดยแยกเป็นการถือครอง ดังนี้
- พื้นที่การปลูกพืชทั้งหมด	31,532	ไร่	แยกเป็น ดังนี้
- พื้นที่ทำนา	27,650	ไร่	
- พื้นที่ทำไร่	1,212	ไร่	
- พื้นที่ทำสวน	2,280	ไร่	
- พื้นที่ปลูกพืชผัก	365	ไร่	
- พื้นที่ปลูกไม้ดอก - ไม้ประดับ	3	ไร่	
- พื้นที่อยู่อาศัย	3,333	ไร่	
- พื้นที่แหล่งน้ำ / ประมง	894	ไร่	
- พื้นที่ปศุสัตว์	175	ไร่	
- พื้นที่สาธารณะ	584	ไร่	
- พื้นที่อื่น ๆ	15,346.75	ไร่	
- พื้นที่ป่าสงวน และอุทยานแห่งชาติ	32,947.75	ไร่	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร)

รูปภาพที่ 1 แผนที่ตำบลตองโขบ

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการเกษตร มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ ลำน้ำพุงกันแนวเขตระหว่างอำเภอเมืองสกลนครกับอำเภอโคกศรีสุพรรณ มีเทือกเขาภูพานตั้งอยู่ทางทิศใต้ ตำบลตองโขบมีพื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย 160 - 172 เมตร มีสภาพพื้นที่สูงทางทิศใต้และตะวันออกเฉียงใต้ลาดต่ำมาทางทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่ราบลุ่มสลับกับที่ดอน ซึ่งเหมาะสมกับการทำการเกษตร โดยมีลำน้ำพุงเป็นแนวเขตกัน ระหว่างเขตอำเภอเมืองสกลนครกับอำเภอโคกศรีสุพรรณ

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอโคกศรีสุพรรณ เป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู พบว่า ในฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่มิถุนายนถึงเดือนพฤษภาคม จะมีอากาศร้อน อุณหภูมิสูงสุด อยู่ในเดือนเมษายน เท่ากับ ๓๙.๔ องศาเซลเซียส ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม มีฝนตกชุกตั้งแต่ต้นเดือนฤดูฝนถึงเดือนกันยายน เดือนที่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุด คือเดือนสิงหาคม เท่ากับ ๓๓๐.๒ มิลลิเมตร เมื่อถึงเดือนตุลาคม การตกของฝนจะลดน้อยลง ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ มีอากาศหนาว อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนธันวาคม เท่ากับ ๑๑.๒ องศาเซลเซียส

1.3.1 ความชื้นสัมพัทธ์ (RELATIVE HUMIDITY)

ความชื้นของอากาศอำเภอโคกศรีสุพรรณ เปลี่ยนแปลงไปตามมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนที่แผ่เข้ามาปกคลุม เมื่อเริ่มฤดูหนาวอากาศจะแห้ง และแห้งที่สุดอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ ความชื้นสัมพัทธ์ที่ต่ำที่สุด วัดได้ 12 % ส่วนช่วงที่อากาศชุ่มชื้นมากที่สุดอยู่ในช่วงเดือน กรกฎาคม - กันยายน เนื่องจากมีฝนตกชุกและความชื้นสัมพัทธ์จะมีค่าสูงในช่วงเช้าความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด เท่ากับ 99 % เนื่องจากมวลอากาศเย็นจากจีนมีกำลังแรงแผ่ลงมาปะทะกับอากาศร้อนทำให้มีฝนตกหนัก

1.3.2 ลมผิวพื้น (WIND)

ลมผิวพื้นที่พัดเข้าสู่อำเภอโคกศรีสุพรรณ ส่วนมากจะเป็นลมที่พัดมาจากทิศตะวันออก ในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนเมษายน โดยจะพัดเวลาสาย บ่าย ค่า ความเร็วลมเฉลี่ย 5 - 15 กม./ชม. นอกจากนั้นจะพัดจากทิศใต้และตะวันตกเฉียงใต้ ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม โคกศรีสุพรรณมีลมพัดแรง ซึ่งเป็นลมกระโชกแรงที่เกิดจากพายุฤดูร้อน หรือพายุฝนฟ้าคะนองในช่วงฤดูร้อน ทำให้เกิดความเสียหายทั่วไป

อุณหภูมิค่อนข้างสูงตลอดปี สูงสุด 39.34 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน ต่ำสุดเฉลี่ย 10.73 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม อุณหภูมิเฉลี่ย 26.51 องศาเซลเซียส

เดือน	อุณหภูมิสูงสุด (°C)	อุณหภูมิต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิเฉลี่ย (°C)
มกราคม	32.90	10.73	21.82
กุมภาพันธ์	36.47	12.16	24.32
มีนาคม	30.70	14.92	22.81
เมษายน	39.34	19.77	29.56
พฤษภาคม	36.39	21.43	28.91
มิถุนายน	35.33	22.88	29.11

เดือน	อุณหภูมิสูงสุด (°C)	อุณหภูมิต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิเฉลี่ย (°C)
กรกฎาคม	34.98	24.49	29.76
สิงหาคม กันยายน	34.21	22.67	28.44
ตุลาคม	33.70	21.98	27.84
พฤศจิกายน	33.09	18.27	25.68
ธันวาคม	32.92	13.88	23.40
เฉลี่ย	34.55	18.47	26.51

ที่มา : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสกลนคร

อุณหภูมิ

อุณหภูมิก่อนข้างสูงตลอดปี สูงสุด 39.34 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน ต่ำสุดเฉลี่ย 10.73 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม อุณหภูมิเฉลี่ย 26.51 องศาเซลเซียส

เดือน	อุณหภูมิสูงสุด (°C)	อุณหภูมิต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิเฉลี่ย (°C)
มกราคม	32.90	10.73	21.82
กุมภาพันธ์	36.47	12.16	24.32
มีนาคม	30.70	14.92	22.81
เมษายน	39.34	19.77	29.56
พฤษภาคม	36.39	21.43	28.91
มิถุนายน	35.33	22.88	29.11
กรกฎาคม	34.98	24.49	29.76
สิงหาคม กันยายน	34.21	22.67	28.44
ตุลาคม	33.70	21.98	27.84
พฤศจิกายน	33.09	18.27	25.68
ธันวาคม	32.92	13.88	23.40
เฉลี่ย	34.55	18.47	26.51

ที่มา : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสกลนคร

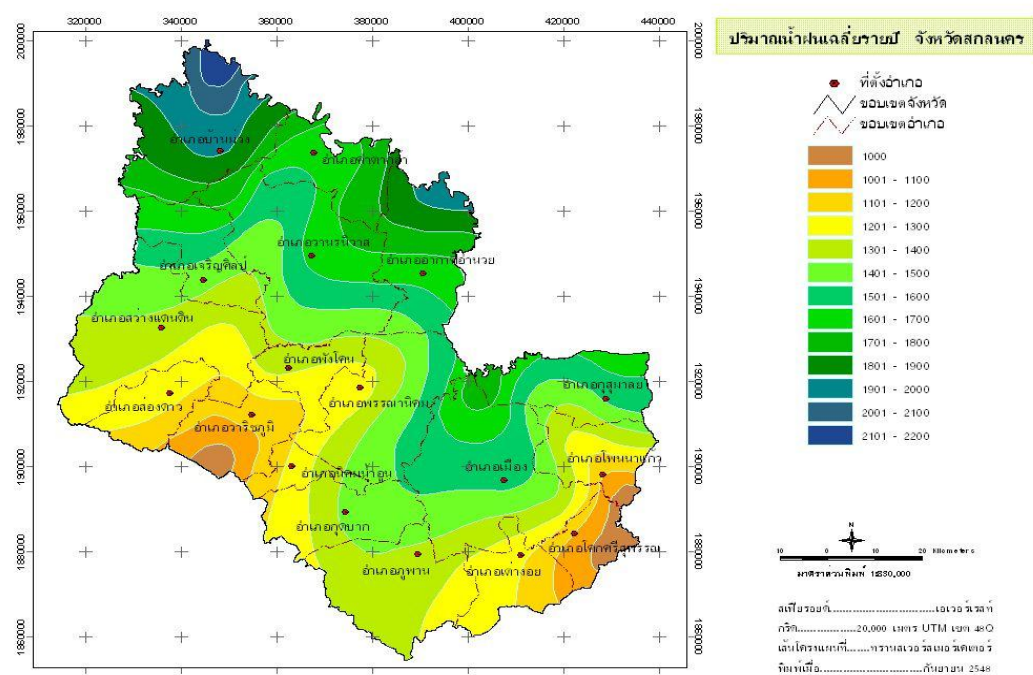
1.3.3 ปริมาณน้ำฝน

โดยทั่วไปอำเภอโคกศรีสุพรรณฝนจะเริ่มตกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม รวมเวลา 4 – 5 เดือน ฝนที่ตกส่วนมากเป็นฝนที่เกิดจากพายุดีเปรสชัน ซึ่งก่อตัวในมหาสมุทรแปซิฟิกและที่เคลื่อนตัวมาจากทะเลจีนใต้มีน้อยมาก เนื่องจากทิศทางที่พายุเคลื่อนตัวเข้ามานั้นมีเทือกเขาในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกั้นไว้ ทำให้พายุอ่อนตัวลงก่อนถึงประเทศไทย เพียงแต่ทำให้เกิดฝนตกหนักและลมขนาดปานกลางได้ส่วนที่เกิดจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีไม่มากนัก ถ้าปีใดพายุดีเปรสชันเข้าน้อย ปีนั้นจะแห้งแล้ง โดยปกติจะมีพายุดีเปรสชันถึงโซนร้อน เข้าเฉลี่ยปีละ 2 – 3 ลูก มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประจำปีประมาณ 1,575.8 มิลลิเมตร

ตารางที่ 4 ฝนและอุณหภูมิ

ฝนและอุณหภูมิ	2555	2556	2557
จำนวนวันที่ฝนตก	157	153	138
ปริมาณน้ำฝนรวม (มม.)	1,765.9	1,846.3	1,742.1
อุณหภูมิต่ำสุด (°C)	10.0	9.5	10.7
อุณหภูมิสูงสุด (°C)	39.0	39.1	39.3

ที่มา : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสกลนคร

ภาพที่ 6 แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี

1.4 ลักษณะของดิน

ดิน และสมรรถนะของดิน

พื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบไปด้วย พื้นที่สูง พื้นที่ลูกคลื่นลอนลึกถึงลอนตื้นสลับกับที่ราบ เนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วน มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ มีความเหมาะสมต่อการทำนา พืชไร่ พืชสวน ดีพอใช้ แต่ต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ และปุ๋ยเคมีตามลักษณะเนื้อดิน และการปลูกพืชที่เหมาะสมกับเนื้อดิน จึงจะได้ผลผลิตสูง

ความเหมาะสมของดิน

1. กลุ่มดินที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าว มีร้อยละ 40 ของพื้นที่ ประกอบด้วยชุดดินร้อยเอ็ด มีความเหมาะสมปานกลาง ดินมีข้อจำกัดบ้าง แต่ไม่รุนแรง สามารถแก้ไขได้โดยการใส่ปุ๋ยปรับสภาพดินพบดินเหมาะสมต่อการปลูกข้าวทางตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของตำบล ประกอบด้วยชุดดิน 17 17/18

2. กลุ่มดินเหมาะสมต่อการปลูกพืชไร่ พืชไร่ 30 ของพื้นที่ มีความเหมาะสมปานกลาง ดินมีข้อจำกัด ต้องมีการปรับปรุงดิน พบทางตอนกลางและตอนใต้ของตำบล 35 17/22

3. กลุ่มดินเหมาะสมกับพืชสวน มีพื้นที่ประมาณ 20 % ของพื้นที่ทำการเกษตร มีความเหมาะสมปานกลาง เนื้อดินมีข้อจำกัดมากต้องมีการปรับปรุงดินถึงจะได้ผลผลิตที่ดีได้ พบทางทิศตะวันตกและทิศใต้ ประกอบด้วยชุดดิน 38 17/35 49

4. กลุ่มดินที่ไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร มีพื้นที่ประมาณ 10% ของพื้นที่ พบทางทิศใต้ของตำบล เป็นพื้นที่ป่า ภูเขาสูง ประกอบด้วยชุดดิน 62

ประเภทของกลุ่มชุดดิน

เนื้อดินของตำบลตองโขบ ประกอบไปด้วยเนื้อดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วน เนื้อดินตื้น ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ สามารถแยกกลุ่มชุดดินที่สำคัญ ๆ ได้ดังนี้

1. **กลุ่มชุดดินที่ 35** ชุดดินโคราช (Korat.ht) พบในบริเวณที่ตอนค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเชิงเขา เป็นดินลึกมาก ความลาดชัน 2 - 6 % ลักษณะเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายสีน้ำตาล สีแดงปนเหลือง ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ ระหว่าง 4.5 - 5.5 การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์ ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ทำนาและยังคงสภาพเป็นป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณ

ปัญหา 1. ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

2. ปัญหาคุณสมบัติการไม่อุ้มน้ำของดิน การขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

3. ปัญหาการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดการดิน

1. เลือกชนิดของพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ดิน เช่น พืชไร่ ไม้-ผล ไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับ พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์

2. การปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ดินด้วยปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด1-3 ต้นต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี

3. การปรับปรุงคุณสมบัติทางด้านการกายภาพของดิน ด้วยปูนขาว 100-300 กก./ไร่/ปี

4. การอนุรักษ์ดินและน้ำ

5. ทำการเกษตรในระบบการเกษตรผสมผสาน

2. **กลุ่มชุดดินที่ 17/18** ชุดดินร่อยเอ็ด (Roi - Et.Re) พบในบริเวณพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นเล็กน้อย ลักษณะเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ชั้นล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายสีน้ำตาลปนเหลืองหรือน้ำตาลแก่ พบจุดประสีน้ำตาลเหลือง หรือสีแดงปนเหลือง ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดแก่ถึงกรดแก่มาก ค่า pH 4.5 - 5.5 การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ระดับน้ำใต้ดินตื้น เหมาะสมในการทำนาในฤดูฝน และปลูกพืชไร่พืชผักในฤดูแล้ง

ปัญหา 1. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

2. ดินมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ไม่เหมาะสมปลูกไม้ผล พืชไร่

แนวทางการจัดการดิน

1. ปลุกพืชให้เหมาะสมกับชุดดิน ทำนาในฤดูฝน ปลุกพืชไร่ พืชผักในฤดูแล้ง
2. ปรับปรุงสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินด้วยปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก 1 ตัน / ไร่ ปุ๋ยขาว 100 - 200 กก./ไร่
3. ปลุกพืชหมุนเวียน เช่น ข้าวนาปี พืชตระกูลถั่วในฤดูแล้ง
4. ทำการเกษตรในรูปแบบการจัดไร่นาสวนผสม ตามแนวทฤษฎีใหม่

3. กลุ่มชุดดินที่ 38 ชุดดินเชียงใหม่ (Chiangmai) พบในบริเวณที่ตามริมฝั่งแม่น้ำ ลำน้ำพุง สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จนถึงลูกคลื่นลอนลาดไม่สม่ำเสมอ การระบายน้ำเลว น้ำท่วมป่าในฤดูฝน ลักษณะเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลปนเหลือง หรือน้ำตาลเข้มปนเหลือง พบจุดประสีเทาจากหรือ สีเข้มในดินชั้นล่าง ดินเป็นกรดปานกลางถึงกรดเล็กน้อย ค่า pH 5.5 - 6.5 เหมาะสมในการปลุกพืช ปลุกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผลบางชนิด ไม่เหมาะสมในการทำนา

- ปัญหา**
1. น้ำท่วมป่าในบางปีบางพื้นที่
 2. ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ
 3. ความชื้นของดินไม่เพียงพอในการปลุกพืชฤดูแล้ง

แนวทางการจัดการดิน

1. ทำคันดินป้องกันน้ำหลากท่วม
2. การปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก 1-2 ตัน/ไร่ ปรับสภาพดินด้วยปุ๋ยขาว 100 - 200 กก./ไร่
3. ปลุกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

4. กลุ่มชุดดินที่ 17/22 ชุดดินสีทน (Sithon : st) พบในบริเวณที่ราบเรียบ ระหว่างเนินดินลำห้วย หรือระหว่าง – เขาการระบายน้ำเลว ดินบนเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนสลับดินเหนียว ปฏิกริยาเป็นกรดแก่ถึงกรดปานกลาง ในดินชั้นบน pH 5.0 - 6.0 สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ความลาดชันอยู่ระหว่าง 0 - 3% เหมาะสมในการทำนาในฤดูฝน ปลุกพืชไร่ พืชผัก ในฤดูแล้ง

- ปัญหา**
1. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ มีสภาพเป็นกรดแก่ ถึงปานกลาง
 2. น้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน การระบายน้ำเลว

แนวทางการจัดการดิน

1. ปลุกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่และชนิดของดิน เช่น ทำนาในฤดูฝน ปลุกพืชไร่ พืชผัก ในฤดูแล้ง
2. ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก 1,000 - 2,000 กก./ไร่/ปี และปุ๋ยขาว 100 - 200 กก./ไร่/ปี
3. การทำร่องระบายน้ำหรือทำคันดินปลูกไม้ผล
4. ทำการเกษตรในรูปแบบการจัดไร่นาสวนผสม ตามแนวทฤษฎีใหม่

5. กลุ่มชุดดินที่ 17/35 ชุดดินสตึก (Satuk series) พบในสภาพพื้นที่ตอนเป็นลูกคลื่นลอนลาด ความลาดชัน 2 - 20% ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลเข้มปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายสีเทาปนชมพูหรือน้ำตาลอ่อน พบจุดประสีน้ำตาลแก่และแดงปนเหลือง ดินบนมีปฏิกิริยาเป็นกรดแก่ถึงกรดปานกลาง pH 5.0 - 6.0 ส่วนดินล่าง pH 4.5 - 5.5 ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ การระบายน้ำได้ใช้ประโยชน์ในปลูกพืชไร่ไม่ผล ไม้ยืนต้น และยังคงสภาพเป็นป่าเต็งรัง และป่าเบญจพรรณ

เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น ทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ส่วนการทำนา มักไม่ค่อยเหมาะสมเสี่ยงต่อการขาดน้ำในระยะฝนทิ้งช่วง

- ปัญหา** 1. ปัญหาดินเป็นดินทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
2. ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน
3. ปัญหาดินไม่อุ้มน้ำ มักขาดแคลนน้ำในการปลูกพืชในฤดูแล้ง

แนวทางการจัดการดิน

1. การจัดระบบการใช้ที่ดินในรูปแบบการเกษตรผสมผสาน
2. การแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำควรขุดสระน้ำพื้นที่ประมาณ 30% ของพื้นที่ ควรมีการปรับปรุงสภาพดินด้วยปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก 1 - 3 ตันต่อไร่ ปลูกพืชตระกูลถั่วเป็นปุ๋ยพืชสด ใส่ปูนขาว 100-300 กก./ไร่

6. กลุ่มชุดดินที่ 62 ชุดดินที่ลาดเชิงซ้อน (Slope Complex) สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ภูเขาสูงชัน เป็นดินต้นมีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ ความลาดเทสูงกว่า 35 % การระบายน้ำดี ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกพืช มีความเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติ เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

ปัญหา การชะล้างพังทลายของดินสูง

แนวทางการจัดการดิน ไม่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้ทางการเพาะปลูกพืชหรือทางการเกษตร ควรเก็บรักษาไว้ให้คงสภาพเป็นป่าไม้เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร มีการป้องกันการบุกรุกทำลายป่า หากมีการบุกรุกป่า ควรมีการเร่งรัดปลูกป่าทดแทน

7. กลุ่มชุดดินที่ 49 ชุดดินสกล (Sakon : Sk) สภาพพื้นที่ราบเรียบจนถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินต้นมากถึงปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดลูกรังเศษหินทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลาง pH 5.0 - 6.5 ความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติต่ำ มีสภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืชโดยทั่วไป เนื่องจากเป็นดินต้นถึงต้นมาก และในฤดูแล้งดินจะแห้งมาก มีการขาดน้ำในการเพาะปลูก

- ปัญหา** 1. ดินต้นถึงต้นมาก มีกรวดลูกรังปนกับเนื้อดินในปริมาณมาก
2. การชะล้างพังทลายของดินสูง
3. ความอุดมสมบูรณ์ของดินเสื่อมลงเร็ว
4. ดินแห้งจัดจะขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก

แนวทางการจัดการดิน ควรพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือในการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ และปลูกไม้โตเร็วบางชนิด แต่ถ้าจะใช้ปลูกไม้ผล จะต้องมีการจัดการเป็นกรณีพิเศษ เช่นการขุดหลุมปลูกขนาดกว้างขึ้น และหาหน้าดินจากที่อื่นมาจากที่อื่นมาใส่ในหลุม พร้อมกับการใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก

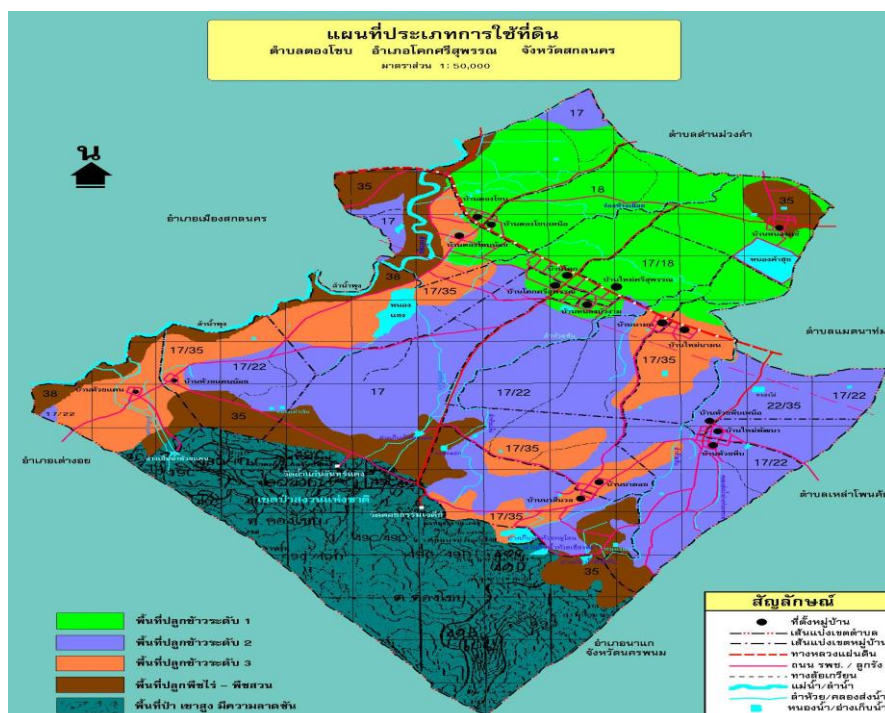
8. กลุ่มชุดดินที่ 17 - 18 ชุดดินร่อยเอ็ด (Roi-Et-Re) เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียวมีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประพอกสีน้ำตาลสีเหลืองหรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึกมาก ส่วนใหญ่มีการระบายน้ำได้ค่อนข้างเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ 4.5 - 5.5 และ 5.0 - 6.0 ในชุดดินที่ 18 เหมาะสมในการทำนาในฤดูฝน ปลูกพืชไร่ พืชผัก ในฤดูแล้ง

ปัญหา 1. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ มีสภาพเป็นกรดแก่ถึงปานกลาง

2. น้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน การระบายน้ำเลว

แนวทางการจัดการดิน

1. ปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ชนิดของดิน เช่น ทำนาในฤดูฝนปลูกพืชไร่ พืชผักในฤดูแล้ง
2. ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก 1,000 - 2,000 กิโลกรัม/ไร่/ปี และปูนขาว 100 - 200 กิโลกรัม/ไร่/ปี
3. การทำร่องระบายน้ำหรือทำคันดินปลูกไม้ผลทำการเกษตรในรูปแบบการจัดไร่นาสวนผสมตามแนวทฤษฎีใหม่

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร)

2. ด้านการเมือง / การปกครอง

2.1 เขตการปกครอง

เขตการปกครองเป็นหมู่บ้าน มีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น 18 หมู่บ้าน ดังนี้

การปกครองแบ่งออกเป็น 18 หมู่บ้าน แยกจำนวนประชากร หมู่บ้าน และครัวเรือน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร		รวม	จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง		
1	บ้านตองโฆบ	327	332	659	244
2	บ้านโคก	569	558	1127	626
3	บ้านนาสีนวล	297	295	592	245
4	บ้านนามน	453	444	897	356
5	บ้านหนองแซ้	349	382	731	234
6	บ้านห้วยหีบ	301	293	594	325
7	บ้านห้วยแคน	202	169	371	130
8	บ้านตองโฆบน้อย	342	337	679	367
9	บ้านห้วยแคนน้อย	282	294	576	209
10	บ้านใหม่ศรีสุพรรณ	368	441	809	378
11	บ้านห้วยหีบเหนือ	384	422	806	311
12	บ้านใหม่พัฒนา	290	279	569	182
13	บ้านหนองบัวงาม	399	389	788	318
14	บ้านโคกศรีสุพรรณ	568	565	1133	664
15	บ้านตองโฆบเหนือ	214	261	475	195
16	บ้านใหม่นามน	264	288	552	221
17	บ้านนาดอย	354	367	721	227
18	บ้านห้วยหีบรุ่งอรุณ	272	259	531	235
	รวม	6,235	6,375	12,610	5,467

ที่มา : ข้อมูลสำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลตองโฆบ ณ 23 พฤษภาคม 2562

2.2 การเลือกตั้ง

เขตเลือกตั้งที่ 1

บ้านตองโขบ	หมู่ที่ 1	(นายวิจิตร คำเพชร)
บ้านโคก	หมู่ที่ 2	(นายโชคชัย ทาศรีภู)
บ้านหนองแซ้	หมู่ที่ 5	(นายสมบัติ ชินบุตร)
บ้านห้วยแคน	หมู่ที่ 7	(นายทงศักดิ์ หล่อนสีว)
บ้านตองโขบน้อย	หมู่ที่ 8	(นายบรรจง ศรีคำมูล)
บ้านห้วยแคนน้อย	หมู่ที่ 9	(นายวรวิทย์ กงแก่นทา)
บ้านหนองบัวงาม	หมู่ที่ 13	(นายบัวใส วงศ์เครือศรี)
บ้านโคกศรีสุพรรณ	หมู่ที่ 14	(นายเต๋ยว ผาใต้)
บ้านตองโขบเหนือ	หมู่ที่ 15	(นายวุฒิปัญญา แก้วเสนา)

เขตเลือกตั้งที่ 2

บ้านนาสีนวล	หมู่ที่ 3	(นายระดมจิตร แก้วกิง)
บ้านนามน	หมู่ที่ 4	(นายมานพ อุทัยวัฒน์)
บ้านห้วยหีบ	หมู่ที่ 6	(นายอดิศักดิ์ เครือคำ)
บ้านใหม่ศรีสุพรรณ	หมู่ที่ 10	(นายมิตรชัย มณีสิงห์)
บ้านห้วยหีบเหนือ	หมู่ที่ 11	(นายผดุงชัย ชำไชย)
บ้านใหม่พัฒนา	หมู่ที่ 12	(นายอนิรุทธิ์ เกษมสานต์)
บ้านใหม่นามน	หมู่ที่ 16	(นายธีรยุทธ สิงห์ด้วง)
บ้านนาดอย	หมู่ที่ 17	(นายอนุพงศ์ นามผา)
บ้านห้วยหีบรุ่งอรุณ	หมู่ที่ 18	(นายอดิศักดิ์ ฮ่อมป่า)

3. ประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

สถิติจำนวนประชากร อัตราการเพิ่มของประชาชน ช่วงระหว่างปี 2557 – 2559

ราษฎรตำบลตองโขบ มีเชื้อสายเผ่าฮ่อ ภูไท กะเลิง โดยได้อพยพมาจากฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง เมืองภูวังอ่างคำ เมืองมหาไชย เมื่อประมาณตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2388 โดยอพยพมาตั้งบ้านเรือนเป็นกลุ่มหมู่บ้าน ตามลำห้วย หนองน้ำ เืองเทือกเขาภูพาน การตั้งหมู่บ้านจะรวมกลุ่มตามกลุ่มตระกูล ญาติพี่น้อง เช่น ตระกูล ฮ่อมป่า ยาทองไชย เกษมสานต์ คำโสมศรี ในหมู่บ้านชนเผ่าภูไท ในหมู่บ้านห้วยหีบ หรือนามสกุล ผาใต้ วงศ์เครือศรี ในหมู่บ้านโคก เป็นต้น

พ.ศ.	ประชากร			จำนวนครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
2560	6,231	6,346	12,577	5,309
2561	6,241	6,372	12,613	5,429
2562	6,235	6,379	12,613	5,462

3.2 ช่วงอายุจำนวนประชากร

ช่วงอายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม
อายุน้อยกว่า 1 ปี	57	49	106
อายุ 1 ปี	59	58	117
อายุ 2 ปี	66	67	133
อายุ 3 ปี	52	66	118
อายุ 4 ปี	72	69	141
อายุ 5 ปี	81	58	139
อายุ 6 ปี	82	76	158
อายุ 7 ปี	81	84	165
อายุ 8 ปี	75	50	125
อายุ 9 ปี	68	56	124
อายุ 10 ปี	62	86	148
อายุ 11 ปี	66	69	135
อายุ 12 ปี	61	60	121
อายุ 13 ปี	84	64	148
อายุ 14 ปี	80	74	154
อายุ 15 ปี	72	75	147
อายุ 16 ปี	82	74	156
อายุ 17 ปี	70	69	139
อายุ 18 ปี	80	81	161
อายุ 19 ปี	70	55	125
อายุ 20 ปี	80	70	150
อายุ 21 ปี	78	72	150
อายุ 22 ปี	89	92	181
อายุ 23 ปี	93	71	164
อายุ 24 ปี	58	78	136
อายุ 25 ปี	89	82	171
อายุ 26 ปี	78	68	146
อายุ 27 ปี	86	83	169
อายุ 28 ปี	80	103	183
อายุ 29 ปี	76	78	154
อายุ 30 ปี	77	77	154
อายุ 31 ปี	80	64	144

ช่วงอายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม
อายุ 32 ปี	97	83	180
อายุ 33 ปี	89	80	172
อายุ 34 ปี	91	93	184
อายุ 35 ปี	110	97	207
อายุ 36 ปี	94	92	186
อายุ 37 ปี	111	81	192
อายุ 38 ปี	105	79	184
อายุ 39 ปี	94	111	205
อายุ 40 ปี	102	109	211
อายุ 41 ปี	110	111	221
อายุ 42 ปี	115	110	225
อายุ 43 ปี	110	84	194
อายุ 44 ปี	116	113	229
อายุ 45 ปี	87	114	201
อายุ 46 ปี	125	110	235
อายุ 47 ปี	133	128	261
อายุ 48 ปี	109	102	211
อายุ 49 ปี	113	126	239
อายุ 50 ปี	110	123	233
อายุ 51 ปี	118	117	235
อายุ 52 ปี	80	101	181
อายุ 53 ปี	102	112	214
อายุ 54 ปี	100	99	199
อายุ 55 ปี	103	116	219
อายุ 56 ปี	88	99	187
อายุ 57 ปี	98	93	191
อายุ 58 ปี	77	104	181
อายุ 59 ปี	84	84	168
อายุ 60 ปี	68	83	151
อายุ 61 ปี	60	71	131
อายุ 62 ปี	80	80	160
อายุ 63 ปี	61	72	133

ช่วงอายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม
อายุ 64 ปี	52	71	123
อายุ 65 ปี	46	71	117
อายุ 66 ปี	44	50	94
อายุ 67 ปี	42	58	100
อายุ 68 ปี	61	55	116
อายุ 69 ปี	47	56	103
อายุ 70 ปี	36	56	92
อายุ 71 ปี	43	54	97
อายุ 72 ปี	41	49	90
อายุ 73 ปี	28	37	65
อายุ 74 ปี	34	35	69
อายุ 75 ปี	29	29	58
อายุ 76 ปี	15	30	45
อายุ 77 ปี	16	33	49
อายุ 78 ปี	23	29	52
อายุ 79 ปี	22	29	51
อายุ 80 ปี	17	20	37
อายุ 81 ปี	18	29	47
อายุ 82 ปี	10	12	22
อายุ 83 ปี	9	16	25
อายุ 84 ปี	10	16	26
อายุ 85 ปี	12	20	32
อายุ 86 ปี	12	13	25
อายุ 87 ปี	7	11	18
อายุ 88 ปี	5	8	13
อายุ 89 ปี	7	8	15
อายุ 90 ปี	2	7	9
อายุ 91 ปี	5	3	8
อายุ 92 ปี	2	7	9
อายุ 93 ปี	4	0	4
อายุ 94 ปี	0	2	2
อายุ 95 ปี	1	2	3

ช่วงอายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม
อายุ 96 ปี	0	0	0
อายุ 97 ปี	3	1	4
อายุ 98 ปี	1	0	1
อายุ 99 ปี	0	1	1
อายุ 100 ปี	0	0	0
อายุมากกว่า 100 ปี	1	1	2

ที่มา : ข้อมูลสำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลตองโขบ ณ 23 พฤษภาคม 2562

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

การศึกษาของประชากร หัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 96.8 ระดับชั้นมัธยมศึกษา – มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 2.6 และระดับความรู้อนุปริญญา – ปริญญา ร้อยละ 1.2 ของหัวหน้าครัวเรือนทั้งหมด ปัจจุบันมีการส่งบุตรหลานศึกษาต่อมากขึ้น คนอายุ 14 – 50 ปี อ่านออกเขียนได้ร้อยละ 99 สำหรับสถานที่ศึกษาจะมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาในแต่ละหมู่บ้าน และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประจำอำเภอ และมีผู้ปกครองบางส่วนส่งบุตรหลานเรียนต่อในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในตัวจังหวัดมากขึ้น

สถานศึกษาในตำบลตองโขบ ประกอบด้วย

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบของเทศบาล	จำนวน 7 แห่ง
2. โรงเรียนอนุบาลเอกชนตั้งให้บริการแก่ประชาชนในตำบล	จำนวน 2 แห่ง
3. เนอสเซอรี่ตั้งให้บริการแก่ประชาชนในตำบล	จำนวน 1 แห่ง
4. โรงเรียนระดับประถมศึกษาตั้งให้บริการแก่ประชาชนในตำบล	จำนวน 7 แห่ง
5. โรงเรียนมัธยมศึกษาตั้งให้บริการแก่ประชาชนในตำบล	จำนวน 1 แห่ง
6. ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	จำนวน 18 แห่ง
7. ห้องสมุดประชาชน	จำนวน 2 แห่ง
8. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	จำนวน 1 แห่ง
9. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำหมู่บ้าน	จำนวน 18 แห่ง

4.2 สาธารณสุข

1. โรงพยาบาลประจำอำเภอ ขนาด 30 เตียง	จำนวน 1 แห่ง
2. สถานพยาบาลเอกชน	จำนวน 1 แห่ง
3. ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	จำนวน 5 แห่ง
4. ศูนย์ ศสมช. ประจำหมู่บ้าน	จำนวน 18 แห่ง
5. อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ	ร้อยละ 100

4.3 อาชญากรรม

สถิติผลการปราบปรามอาชญากรรม เปรียบเทียบปีงบประมาณ 2561 – 2562

ประเภทความผิด	ปี 2561		ปี 2562	
	เกิด	จับ	เกิด	จับ
1. ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์				
- ลักทรัพย์	10	10	2	2
- ยักยอกทรัพย์	1	1		
- ทำให้เสียทรัพย์	2	2		
- วางเพลิง	1	1		
รวม	14	14	2	2
2. คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย				
2.1 ยาเสพติด				
- ผลิต นำเข้า ส่งออก	2	2		
- จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่าย	16	16	10	10
- ครอบครอง	7	8	2	2
- เสพยาเสพติด	13	13	4	4
2.2 อาวุธ				
- อาวุธปืนธรรมา	3	3		
2.3 การพนัน				
- สลากกินรวบ	1	1		
- ทายผลฟุตบอลออนไลน์	1	1		
- การพนันอื่นๆ	5	17	1	1
รวม	48	61	17	17

ที่มา : สถานีตำรวจอำเภอโคกศรีสุพรรณ ณ 31 พฤษภาคม 2562

4.4 ยาเสพติด

เทศบาลตำบลตองโขบ ได้ดำเนินการการปฏิบัติต่อผู้สงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมาย เกี่ยวกับ ยาเสพติด เพื่อเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟูและการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู เพื่อให้การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เป็นไปโดยเหมาะสม สมควรกำหนดให้ผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด หรือเสพและมียาเสพติด ไว้ในครอบครอง ตามลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนด ซึ่งไม่มีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นในสังคมได้รับการบำบัดฟื้นฟูโดยการยินยอม และได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องภายหลังผ่านการบำบัดฟื้นฟู

เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด โดยเน้นย้ำให้ผู้นำผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดในระบบสมัครใจเป็นระบบหลัก โดยรณรงค์ชักชวน ปรับทัศนคติของผู้เสพยาเสพติดและครอบครัว ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางและสถานที่ในการจัดการบำบัดฟื้นฟู เพื่อให้ผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เสพเหล่านี้ สามารถเลิกเสพยาอย่างถาวรและกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ

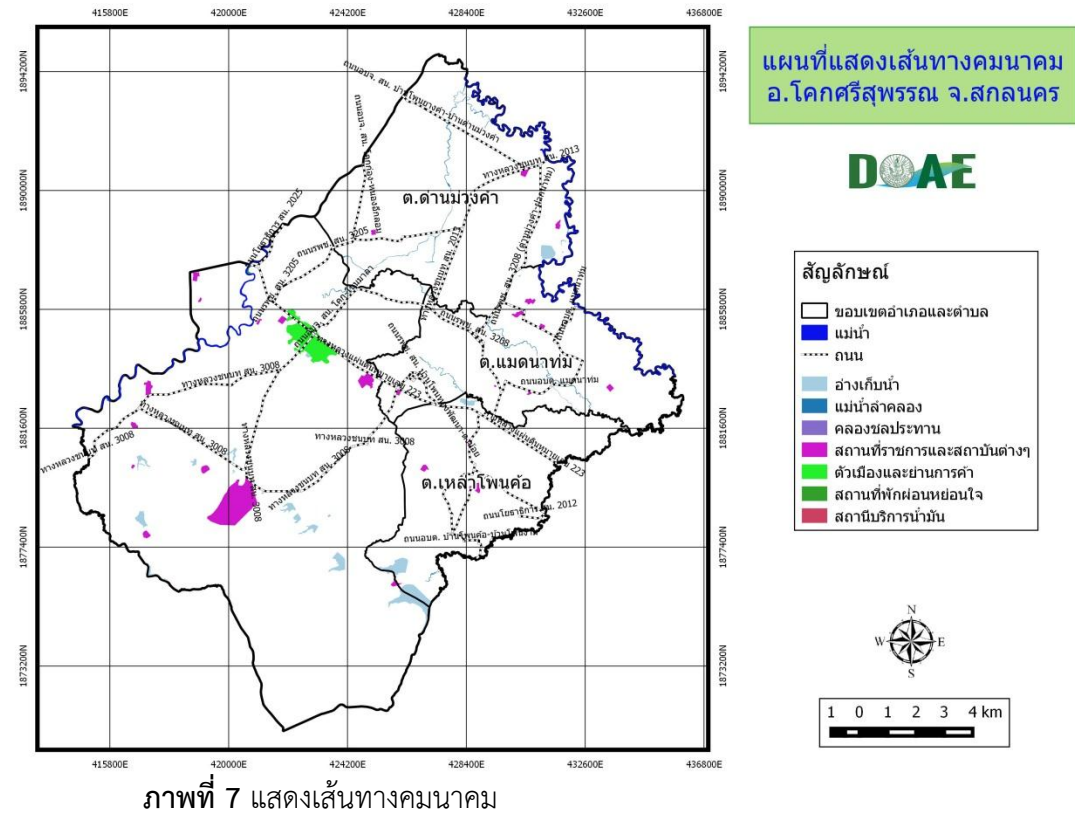
4.5 การสังคมสงเคราะห์

1. เทศบาลตำบลตองโขบ รับขึ้นทะเบียนให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ติดเชื่อเอดส์
2. เทศบาลตำบลตองโขบ ได้มีการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ติดเชื่อเอดส์
3. ประสานหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ยากไร้
4. บริการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ยากไร้
5. การให้บริการ คำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ยากไร้

5. ระบบบริการพื้นฐาน

5.1 การคมนาคมขนส่ง

- อำเภอโคกศรีสุพรรณห่างจากจังหวัดสกลนคร ใช้ถนนสายสกลนคร - นาแก ระยะทาง 25 กิโลเมตร
- ห่างจากสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 2 จังหวัดมุกดาหาร ระยะทาง 95 กิโลเมตร และสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 3 จังหวัดนครพนม ระยะทาง 90 กิโลเมตร ซึ่งเป็นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- รถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัดและบริษัทเอกชน ที่สถานีขนส่งหมอชิตสายตะวันออกเฉียงเหนือมีรถประจำทางจากกรุงเทพมหานครทุกวัน ถึงตัวจังหวัดสกลนครและผ่านอำเภอโคกศรีสุพรรณ ระยะทาง 654 กิโลเมตร
- ทางรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทย มีบริการรถไฟออกจากสถานีรถไฟหัวลำโพงไปลง ที่จังหวัดอุดรธานีทุกวัน แล้วเดินทางต่อไปโดยรถยนต์ประจำทางไปจังหวัดสกลนครและผ่านอำเภอโคกศรีสุพรรณ ระยะทาง 186 กิโลเมตร
- ทางเครื่องบิน บริษัท นกแอร์ จำกัด บริษัทแอร์เอเชีย จำกัด มีบริการเที่ยวบินจากกรุงเทพมหานคร ที่สนามบิน - ดอนเมืองไปยังจังหวัดสกลนคร เดินทางทุกวันๆ ละ 2 เที่ยวบิน เดินทางต่อไปโดยรถยนต์ประจำทางผ่านอำเภอโคกศรีสุพรรณ ระยะทาง 25 กิโลเมตร

ถนนลาดยาง	ยาวรวม	4.008	กิโลเมตร	จำนวน	4	สาย
ถนน คสล.	ยาวรวม	109.128	กิโลเมตร	จำนวน	99	สาย
ถนนลูกรัง	ยาวรวม	68.744	กิโลเมตร	จำนวน	24	สาย

5.2 การไฟฟ้า

- มีหน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้า สังกัดการไฟฟ้าภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง

5.3 การประปา

ครัวเรือนส่วนใหญ่ในตำบลตองโขบ ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน บางส่วนใช้น้ำประปาภูมิภาค และมีหมู่บ้านที่ต้องการให้ขยายประปาหมู่บ้าน ซึ่งปัจจุบันใช้ประปาบาดาลอยู่ และครัวเรือนมีน้ำประปาใช้ จำนวน 3,577 ครัวเรือน ครัวเรือนที่ไม่ใช้น้ำประปา จำนวน 11 ครัวเรือน

5.4 โทรศัพท์

- ตำบลตองโขบ มีจำนวน 1 แห่ง คือ พื้นที่รับผิดชอบอำเภอโคกศรีสุพรรณ
- สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก 2 แห่ง

5.5 ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

ตำบลตองโขบ มี ราษฎร 1 แห่ง

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 การเกษตร

ระบบการผลิตการเกษตรของตำบลตองโขบ เช่น

1. ปลูกข้าวนาปี ตามด้วยพืชฤดูแล้ง เช่น ถั่วลิสง ยาสูบเตอร์กิส
2. ปลูกข้าวนาปี ตามด้วยการปลูกพืชผัก เช่น กะหล่ำปลี แตงโม ข้าวโพดฝักอ่อน/หวาน
3. ปลูกไม้ผลในที่ดินดอน และปลูกพืชไร่ พืชผัก ข้าวโพดฝักอ่อน เป็นพืชแซม
4. ที่ดอนปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์

ระบบการผลิตได้มุ่งเน้นการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ตามแนวพระราชดำริมากขึ้น เช่น มีการปลูกข้าวนาปี พืชฤดูแล้ง ไม้ผล การเลี้ยงสัตว์และการขุดบ่อเลี้ยงปลาในพื้นที่เดียวกัน

การผลิตพืชเศรษฐกิจ

1. **ข้าว** มีพื้นที่ปลูกข้าว 27,460 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าวเหนียว 17,873 ไร่ หรือร้อยละ 65 ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด และปลูกข้าวเจ้า 9,587 ไร่ หรือร้อยละ 35 ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด มีผลผลิตเฉลี่ย 585 กก./ไร่ และ 535 กก./ไร่ ตามลำดับ พันธุ์ข้าวที่ปลูก ข้าวเหนียว กข.6 พันธุ์ข้าวเจ้า เช่น ข้าวเจ้าขาวดอกมะลิ 105 กข.15 เป็นต้น

2. **ยาสูบเตอร์กิส** ปลูกเพื่อส่งขายใบยาแห้ง ให้บริษัทเอกชน คือ บริษัทอาตัมส์ จำกัด และโรงบ่มใบยานาตาม ของโรงงานยาสูบ ปลูกในช่วงหลังฤดูการเก็บเกี่ยวข้าว ในบริเวณพื้นที่รับน้ำจากลำห้วยหีบ และคลองส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำ พื้นที่ปลูก 181 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 150 กก./ไร่

3. **มันสำปะหลัง** มีพื้นที่ปลูก 849 ไร่ เกษตรกร 96 ราย

4. **ถั่วลิสง** มีพื้นที่ปลูกทั้งฤดูแล้งและฤดูฝน พื้นที่ปลูกในฤดูแล้งส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตบริการของสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าหมู่บ้านตองโขบ บ้านตองโขบน้อย ในฤดูฝนจะมีพื้นที่ปลูกในเขตหมู่บ้านที่มีพื้นที่ดอน ได้แก่บ้านโคก บ้านห้วยแคน เป็นต้น จากการสำรวจพบว่า มีพื้นที่ปลูกในฤดูฝน 30 ไร่ และในฤดูแล้ง 152 ไร่ รวมพื้นที่ปลูกทั้งสิ้น 172 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 310 กก. / ไร่

5. **มะเขือเทศโรงงาน** มีพื้นที่ปลูกมากที่บ้านห้วยแคน หนองแซ่ มีพื้นที่ปลูก 20 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 3,950 กก./ไร่ โดยมีพ่อค้าจัดสรรโควตาให้ปลูก เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการปลูกเป็นอย่างดี

6. **ข้าวโพดฝักอ่อน / ข้าวโพดหวาน** เกษตรกรส่วนมากจะปลูกใกล้บริเวณที่มีน้ำ ตามลำห้วย เป็นการปลูกเพื่อบริโภคและเพื่อขาย มีพื้นที่ปลูกในฤดูแล้ง 360 ไร่ และ 70 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 1,100 กก./ไร่ และ 2,200 กก./ไร่ ตามลำดับ

7. **ยางพารา** เริ่มปลูกเมื่อ ปี 2547 – 2556 จำนวน 325 ราย พื้นที่ 2,165 ไร่

ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต)

ตลาดด้านผลผลิตเกษตร ศูนย์กลางจะอยู่ตามโรงสีข้าวในแต่ละหมู่บ้าน มีการรับซื้อข้าวเปลือกหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการสีข้าว เช่น แกลบรำ สามารถแบ่งตลาดพ่อค้า ได้ดังนี้

1. พ่อค้าเร่ มีพ่อค้าเร่จากที่อื่นๆ มาเร่รับซื้อผลผลิตเกษตรถึงในหมู่บ้าน
2. นายหน้า/พ่อค้าตัวแทนของพ่อค้าท้องถิ่น ได้แก่เจ้าของโรงสีหรือร้านค้าที่จะรับซื้อและขาย

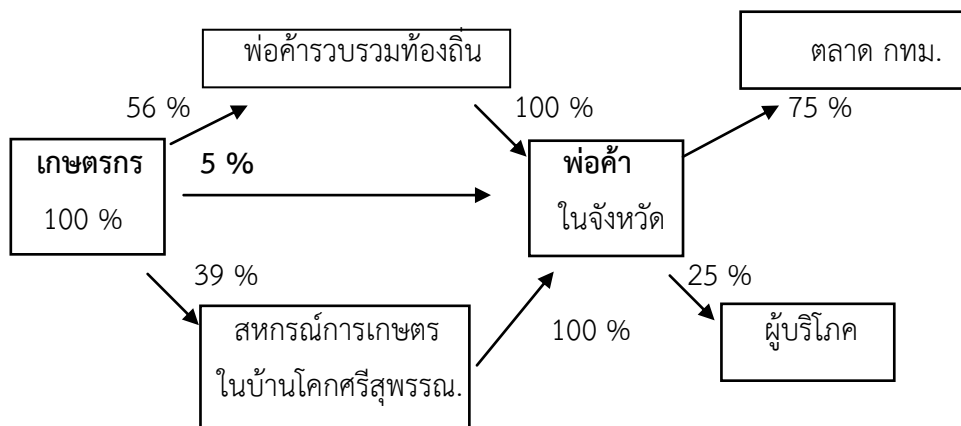
สินค้าปัจจัยการผลิต และส่งจำหน่ายสินค้าให้พ่อค้าท้องถิ่นในจังหวัดต่อไป

3. พ่อค้าท้องถิ่น มักอยู่ในจังหวัดสกลนคร รับซื้อผลผลิตที่เกษตรกรนำไปจำหน่าย หรือรับจากพ่อค้าตัวแทน

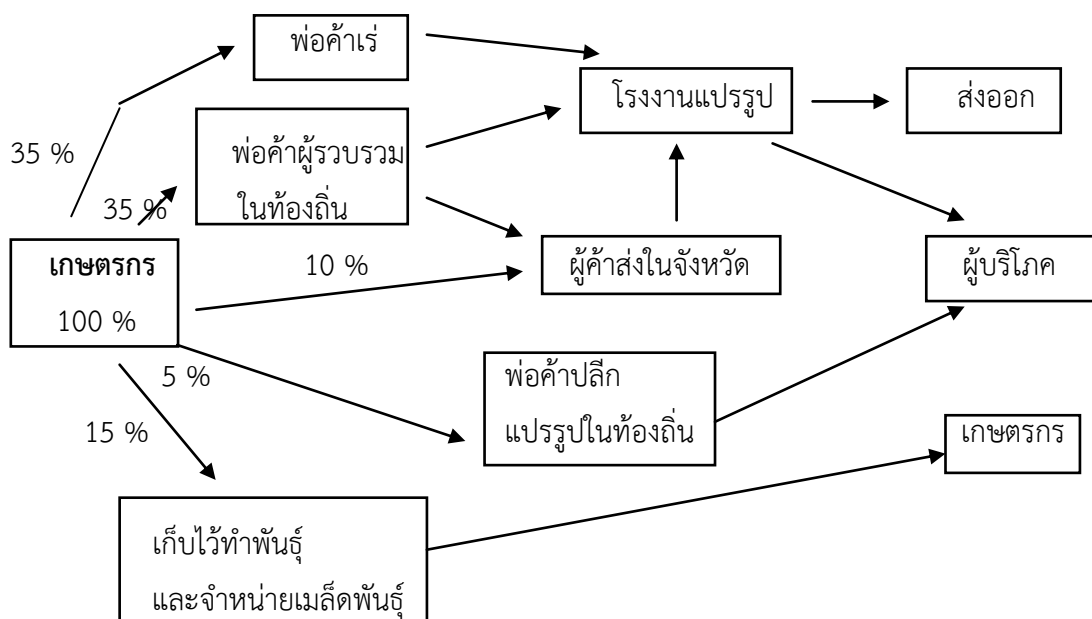
4. บริษัท/โรงงานเอกชน จะเข้ามาส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชอุตสาหกรรม และมีจุดรับซื้อผลผลิตถึงในหมู่บ้าน

วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต

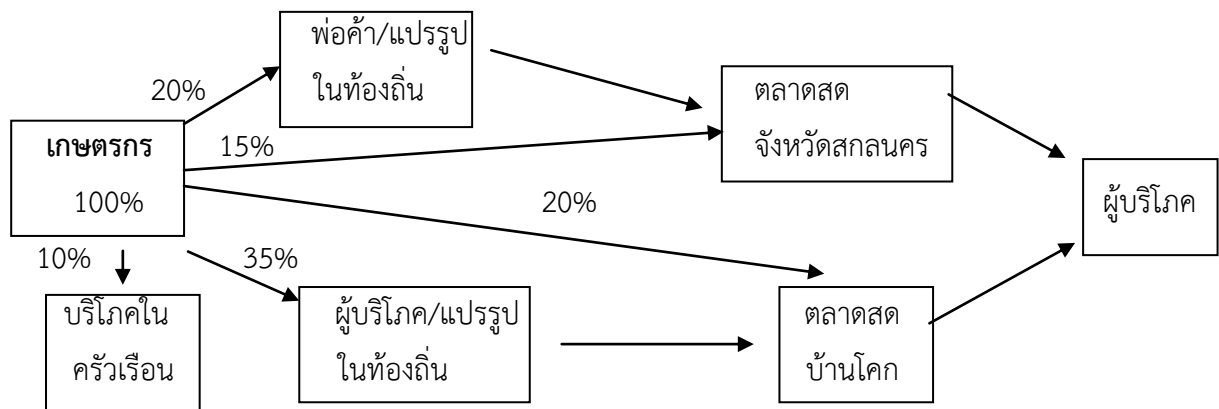
วิธีการตลาดของข้าวนาปี

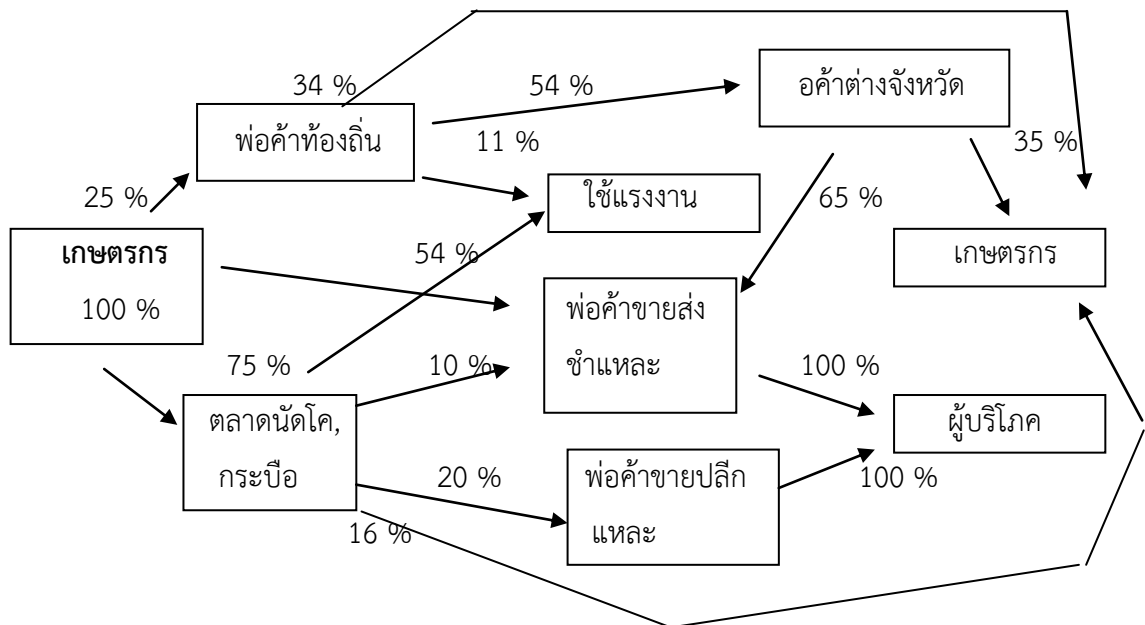
วิธีการตลาดของถั่วลิสง

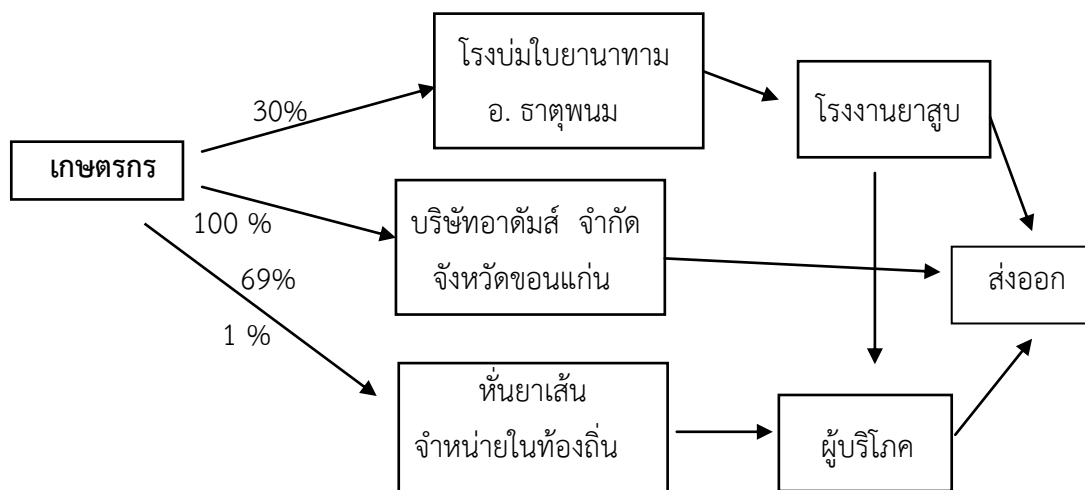
วิธีการตลาดปลาและสัตว์น้ำ

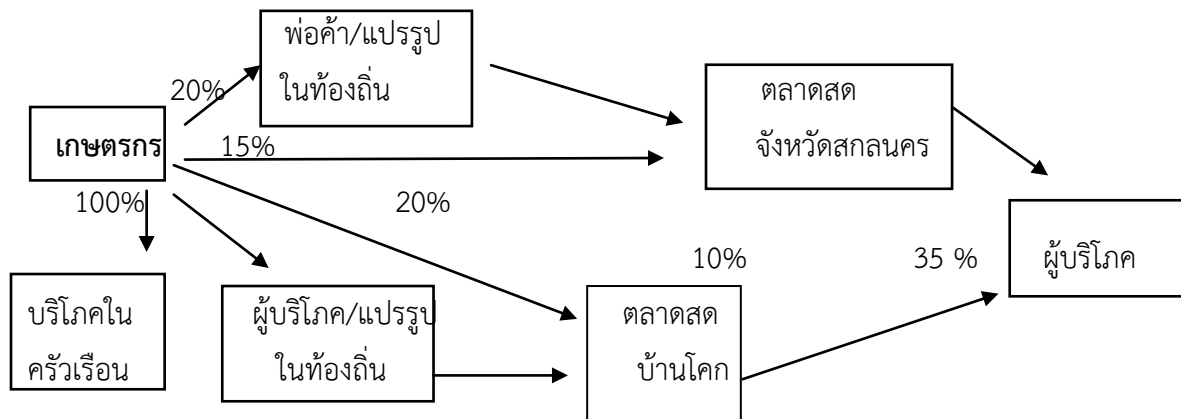
วิธีการตลาดของโค - กระบือ

วิธีการตลาดใบยาสูบเตอร์กิส

วิธีการตลาดสัตว์ปีก

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร)

6.2 การประมง

ปัจจุบันได้มีการเลี้ยงเพื่อจำหน่ายโดยมีการขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลาที่เลี้ยงส่วนใหญ่ได้แก่ ปลากินพืช เช่น ปลานิล ไน ตะเพียน และเกษตรกรก่อนขุดบ่อเลี้ยงปลาธรรมชาติ เช่น ปลาดุก เพื่อจำหน่ายในฤดูแล้ง (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร)

6.3 การบริการ

เทศบาลตำบลตองโขบ เปิดศูนย์บริการประชาชน ตลอด 24 ชั่วโมง

ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1. ศูนย์ อปพร. เทศบาลตำบลตองโขบ
2. ศูนย์บริการร่วมด้านบรรเทาสาธารณภัยและศูนย์ประสานงานด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเทศบาลตำบลตองโขบ
3. ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพชุมชนเทศบาลตำบลตองโขบ (ศสมช. เทศบาลตำบลตองโขบ)
4. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเทศบาลตำบลตองโขบ
5. ศูนย์แจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียน
6. การให้บริการยืมใช้ห้องประชุม
7. การให้บริการเครื่องมือ อุปกรณ์อื่นๆ
8. การให้บริการช่วยดับเพลิง
9. หน่วยบริการประชาชน (ตำรวจตำบลตองโขบ)
10. จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนประชาคมตำบลตองโขบ

ด้านการจัดเก็บและพัฒนารายได้

เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนตำบลตองโขบ โดยออกให้บริการชำระภาษีถึงพื้นที่ของแต่ละหมู่บ้าน มีการตอบข้อซักถามเพื่อรับฟังความคิดเห็น และตอบข้อสงสัยของประชาชน อีกทั้ง

ดำเนินการชี้แจงและบริการให้ข้อมูลการสอบถามข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชำระภาษีต่างๆ ของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการชำระภาษี

6.4 การท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อการเกษตร

1. อ่างเก็บน้ำตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 6 อ่าง จะมีการปลูกพืชฤดูแล้งตามเส้นคลองส่งน้ำ ในหมู่ที่ 3, 6, 7, 9 แก่งน้ำพุบ้านห้วยแคน หมู่ที่ 7
2. การดูการผลิตและทอผ้าไหมในหมู่บ้านทอผ้าไหม ผ้าลายดอกแก้ว เช่น บ้านห้วยหีบ หนองแซ่ นอกจากนั้นสามารถขึ้นไปเที่ยว และนมัสการพระธาตุที่วัดดอยธรรมเจดีย์
3. แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ เช่น ถ้ำแก่นจันทร์แดง ค่ายเสรีไทย บ้านโคก หมู่ 14 วัดดอยธรรมเจดีย์ หมู่ที่ 3 แก่งน้ำพุบ้านห้วยแคน หมู่ที่ 7

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

1. วัดดอยธรรมเจดีย์	บ้านนาสีนวล
2. วัดป่าวิสุทธิธรรม	บ้านโคก
3. วัดปานาคณิมิตต์	บ้านนามน
4. ถ้ำแก่นจันทร์	บ้านโคก
5. แก่งน้ำพุ	บ้านห้วยแคน
6. ค่ายเสรีไทย	บ้านโคก

6.5 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

ประชากรวัยแรงงานอายุ 14 – 60 ปี จำนวน 5,373 คน หรือร้อยละ 48.33 ของประชากรทั้งหมด เฉลี่ย 3 คน / ครอบครัว มีการจ้างแรงงานในภาคเกษตรเพิ่มบางส่วนในช่วงขาดแคลนแรงงานในฤดูทำนา ในอัตราวันละ 100 – 200 บาท/คน/วัน เฉลี่ยวันละ 150 บาท/คน/วัน

การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ มีการรวมกลุ่มกัน ตามโครงการที่ได้รับการกระตุ้นหรือสนับสนุนจากทางราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนั้นยังมีการรวมกลุ่มกันตามการเป็นสมาชิก ของกลุ่มกิจกรรมอาชีพ หรือการชักชวนของเพื่อนบ้าน หรือการรวมกลุ่มเพื่อหวังผลทางการเมือง การรวมกันทางการประกอบอาชีพที่สำคัญ เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการ ประกอบอาชีพในเขตตำบลตองโขบ ได้แก่

- กลุ่มจักสาน	- กลุ่มทอผ้าไหมและผ้าฝ้าย
- กลุ่มกลุ่มทอผ้าขาวม้าโทเร	- กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อน
- กลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงสุกร	- กลุ่มผู้ปลูกมะเขือเทศส่งโรงงาน
- กลุ่มไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสาน	- กลุ่มผู้ผลิตสุราพื้นเมือง
- กลุ่มแปรรูปน้ำผลไม้พร้อมดื่มและไวน์	- กลุ่มโรงสีข้าวชุมชน
- กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	- กลุ่มส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี
- กลุ่มศูนย์ข้าวชุมชน	- กลุ่มผู้เลี้ยงปลาน้ำจืด
- กลุ่มส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	- กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน

- กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์
- กลุ่มศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน
- กลุ่มผู้ปลูกถั่วลิสง
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- กลุ่มผู้ปลูกยาสูบเตอร์กิส
- กลุ่มผู้ปลูกยางพารา

องค์กรในตำบลต้องขอจะอยู่ในรูปกลุ่มต่างๆ ที่ราชการเข้าไปสนับสนุน ได้แก่

- คณะกรรมการหมู่บ้าน
- กองทุนหมู่บ้าน
- กลุ่มยุวเกษตรกร
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบล
- คณะกรรมการหมู่บ้าน อฟป.
- คณะกรรมการ อฟปร.
- กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์
- กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตร

ตำบลต้องขอมีกองทุนต่างๆ ที่ใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ ดังนี้

- กองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	18	กองทุน
- ศูนย์สาธิตการตลาด	จำนวน	5	ศูนย์
- กองทุนหมู่บ้าน อฟป.	จำนวน	4	กองทุน
- กองทุนศูนย์ข้าวชุมชน	จำนวน	1	ศูนย์
- กองทุนสาธารณสุขมูลฐาน	จำนวน	18	หมู่บ้าน
- กองทุนกลุ่มออมทรัพย์	จำนวน	5	กองทุน

6.6 แรงงาน

ประเภทอาชีพ	ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพ		แรงงานที่ประกอบอาชีพ (อายุ 14-60 ปี)		จำนวนแรงงาน คน / ครัวเรือน
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	
1. เกษตรกร	2,547	62.66	5,373	43.33	3
2. กรรมกร/รับจ้าง	135	3.32	242	1.36	1
3. ค้าขาย	124	3.05	224	1.18	2
4. รับราชการ	229	5.63	358	1.52	1
5. ช่างฝีมือ	38	0.93	43	0.22	1
6. ไปทำงานนอกตำบล	992	24.40	1,282	11.53	1

7. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

7.1 การนับถือศาสนา

ข้อมูลสถานที่ประกอบศาสนพิธี ประชากรทั้งตำบลเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ 95 และเป็นผู้นับถือศาสนาคริสต์ประมาณ ร้อยละ 5 (ในจำนวนร้อยละ 5 ที่นับถือศาสนาคริสต์ย้ายมาจากท้องถิ่นอื่น) มีวัด/สำนักสงฆ์ มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ตาม

แบบอย่างของชาวอีสานทั่วไป คือ มีพิธีกรรมทางศาสนา ได้แก่ การปฏิบัติทางศาสนา ในท้องถิ่นจะถือปฏิบัติเพียง 2 ลักษณะศาสนา คือ ศาสนาพุทธ และศาสนาพราหมณ์ พิธีกรรมทางศาสนาพุทธ เช่น การจัดงานวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา เป็นต้น ส่วนพิธีกรรมในศาสนาพราหมณ์ เช่น บายศรีสู่ขวัญ ขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน เป็นต้น ความเชื่อ ได้แก่ เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ เช่น เชื่อในการทำความดี ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มีความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เชื่อในบาปบุญคุณโทษ และบางหมู่บ้านมีความเชื่อผี นับถือผีปู่ตา นับถือศาลเจ้า เชื่อหมอผีหมอ เป็นต้น ตำบลตองโขบมีสถานที่ทางศาสนา ดังนี้

1. วัด/สำนักสงฆ์	จำนวน 13 แห่ง
2. ศาลหลักเมือง	จำนวน 1 แห่ง

7.2 ประเพณีและงานประจำปี

ชาวตำบลตองโขบ นับถือศาสนาพุทธ ยึดหลักการดำรงชีวิตตามหลักศาสนาพุทธ และมีความเชื่อและยึดเหนี่ยวในเรื่องผี ไสยศาสตร์ นอกจากนั้นชาวบ้านยังมีการสืบทอดประเพณีปฏิบัติกันมานานที่เรียกว่า ฮีตสิบสอง แบบแผนปฏิบัติอันดั้งเดิมหรือประเพณีทำบุญสิบสอง เดือน ในปัจจุบันการปฏิบัติอาจจะไม่ครบทุกเดือน ที่นิยมปฏิบัติในปัจจุบันมีดังนี้

1. **เดือนอ้าย** บุญจัน เป็นบุญประเพณีเมื่อออกพรรษาทุกปี ทุกหมู่บ้านจะมีการทอดกฐินถวายที่วัดในหมู่บ้าน หรือวัดอื่นๆตามศรัทธา ส่วนบุญผ้าป่าจะได้ทุกเดือน
2. **เดือนยี่** บุญสู่ขวัญข้าว คือ เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำข้าวเปลือกส่วนหนึ่งตามศรัทธาไปรวมกันที่วัด แล้วนิมนต์พระมาสวดทำพิธีเพื่ออัญเชิญคุณข้าว
3. **เดือนสาม** บุญข้าวจี๋ เมื่อถึงวัน 15 ค่ำ เดือนสาม จะนำข้าวเหนียวมาปั้นเป็นก้อนแล้วนำไปจี้จากนั้นนำข้าวจี๋ไปต้กบาตร
4. **เดือนสี่** บุญพระเวส เป็นบุญประเพณีที่ทำกันใหญ่โตมาก มีการแห่พระเวสสันดรเข้าเมือง มีเทศน์มหาชาติและการขอฟ้าขอฝน
5. **เดือนห้า** บุญสงกรานต์ เป็นบุญประเพณีประจำปี จะอยู่ในเดือนเมษายนของทุกปี มีการทำบุญสงฆ์น้ำพระ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุและผู้เฒ่าผู้แก่ ร่มทั้งการขอพรจากผู้สูงอายุผู้เฒ่าผู้แก่ของหมู่บ้าน
6. **เดือนแปด** บุญเข้าพรรษา เป็นบุญประเพณีที่ชาวบ้านจะไปทำบุญแห่เทียนเข้าพรรษาที่วัด ถวายผ้าอาบน้ำฝนแด่พระสงฆ์ เพื่อพระสงฆ์จะได้จำพรรษาอยู่ที่วัดเป็นเวลา 3 เดือน
7. **เดือนเก้า** บุญข้าวประดับดิน เป็นบุญประเพณีที่ชาวบ้านจะนำข้าวปลาอาหารไปทำบุญที่วัดและแบ่งข้าวปลาอาหารจำนวนหนึ่ง ไปบูชาดินและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในพื้นดิน
8. **เดือนสิบ** บุญข้าวงาน เป็นบุญประเพณีที่ชาวบ้านจะนำข้าวห่อเล็กๆ อาหารหวาน คาว และกระยาสาธ ซึ่งทำจากข้าวตอก ถั่ว งา น้ำตาล มะพร้าว คลุกให้เข้ากันนำไปถวายพระ
9. **เดือนสิบเอ็ด** บุญออกพรรษา เป็นบุญประเพณีเมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี ชาวบ้านจะไปเวียนเทียนที่วัดก่อนวันออกพรรษา 1 วัน บางหมู่บ้านจะมีการแห่ปราสาทผึ้งโดยนำขี้ผึ้งมาทำเป็นปราสาทแห่ไปถวายที่วัด วันรุ่งขึ้นจึงเป็นวันออกพรรษา ในตอนเช้าจะมีการทำบุญตักบาตร
10. **เดือนสิบสอง** บุญวันลอยกระทง เมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี ชาวบ้านจะมีการจัดงานบุญวันลอยกระทง บางหมู่บ้านมีการประกวดนางนพมาศ จัดทำกระทงจำหน่ายเพื่อหาเงินเข้าวัดกลางคืนมีมหรสพตลอดทั้งคืน

เดือน บุญประเพณี	1 ยี่ ม.ค.	2 สาม ก.พ.	3 สี่ มี.ค.	4 ห้า เม.ย.	5 หก พ.ค.	6 เจ็ด มิ.ย.	7 แปด ก.ค.	8 เก้า ส.ค.	9 สิบ ก.ย.	10 สิบเอ็ด ต.ค.	11 สิบสอง พ.ย.	12 อ้าย ธ.ค.
บุญสู่ขวัญข้าว			↔									
บุญข้าวจี				↔								
บุญพระเวส					↔							
บุญสงกรานต์						↔						
บุญเข้าพรรษา									↔			
บุญข้าวประดับดิน										↔		
บุญข้าวสาก											↔	
บุญออกพรรษา											↔	
บุญวันลอยกระทง											↔	
บุญกฐิน												

7.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น คนในตำบลตองโขบ มีภาษาถิ่นเป็นเอกลักษณ์อยู่ 2 ภาษา คือ ภาษาย้อ และภาษาภูไท

ภูมิปัญญาท้องถิ่น คนในตำบลตองโขบ ได้สืบทอดกันมานาน บางอย่างเกิดขึ้นได้โดยการต่อสู้กับภัย

ธรรมชาติ ได้แก่

- การทอผ้าฝ้ายและผ้าไหม ใช้เส้นฝ้ายและเส้นไหมมัดหมี่ ย้อมสีแล้วทอออกมาเป็นผืนเพื่อจำหน่าย
- การรักษาโรค ใช้พืชสมุนไพรพื้นบ้าน
- การกำจัดหอยเชอรี่ ใช้ปลายข้าวผสมรำอ่อนผสมกันหว่านตามแปลงนาที่มีหอยระบาด สามารถช่วยลดได้
- อุปกรณ์การประมง ใช้ไม้ไผ่จักสานเป็นอุปกรณ์การประมง เช่น ข้อง สุ่ม ไซ ตะกร้า ฯลฯ
- การถนอมอาหาร ปลาร้าหมัก ผลไม้ดอง
- การป้องกันโรคระบาดสัตว์ปีก ใช้น้ำหมักชีวภาพผสมน้ำ หรืออาหารให้สัตว์ปีกกิน
- การลดต้นทุนการผลิต การทำปุ๋ยหมักชีวภาพแห้งใช้แทนปุ๋ยเคมี
- การปรับปรุงบำรุงดิน การไถกลบตอซังข้าวหลังเก็บเกี่ยว การใส่ปุ๋ยคอก

7.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ตำบลตองโขบมีกลุ่มอาชีพที่ผลิตสินค้าพื้นเมือง เช่น กลุ่มเลี้ยงหม่อนเลี้ยงไหม กลุ่มทอผ้า กลุ่มเลี้ยงโค กลุ่มปักผ้าโครงการหลวงศิลปาชีพ ศูนย์ข้าวชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ กลุ่มอาชีพแพทย์แผนไทยผลิตลูกประคบสมุนไพร กลุ่มอาชีพช่างปั้น และช่างแกะสลัก

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

8.1 น้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ ประกอบไปด้วยลำน้ำพุง ลำห้วย 5 สาย ลำห้วยหีบ ห้วยชัน ห้วยแคน ห้วยแบ่ง ห้วยทราย หนองน้ำ 11 แห่ง เช่น หนองแซง หนองคำฮุย หนองบัวโจ้ง หนองแซ่ อ่างเก็บน้ำ 6 แห่ง ฝายน้ำล้น 12 แห่ง เป็นต้น ใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ แต่ในฤดูแล้งน้ำน้อยไม่พอต่อการเกษตร ฤดูแล้ง

แหล่งน้ำใต้ดิน น้ำใต้ดินสามารถเจอบนในระดับความลึก 1 -12.5 เมตร เป็นน้ำคุณภาพดี มีอัตราการให้น้ำ 5 - 10 ลบ.เมตร / ชั่วโมง ปัจจุบันเกษตรกรได้มีการขุดเจาะบ่อดอก บ่อน้ำตื้น และบ่อบาดาล เพื่อทำการเกษตรฤดูแล้ง จำนวน 130 บ่อ

แหล่งน้ำชลประทานขนาดเล็ก ตามโครงการพระราชดำริ จำนวนอ่างเก็บน้ำ 6 อ่างฯ ฝายน้ำล้น ประชาอาสา 12 แห่ง พื้นที่รับน้ำชลประทานขนาดเล็กในฤดูฝนประมาณ 4,200 ไร่ ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ เนื่องจากการเก็บกักน้ำได้น้อย เพราะดินเป็นดินทรายน้ำซึมผ่านได้เร็ว และยังไม่มีการขุดลอกส่งน้ำถึงพื้นที่เกษตรกร ไม่พอเพียงในการทำการเกษตรฤดูแล้ง

สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า มีสถานีสูบน้ำของเทศบาลตำบลตองโขบ จำนวน 3 แห่ง ตั้งเครื่องสูบน้ำที่บ้านเหล่าละโมง สูบน้ำจากลำน้ำพุง มีพื้นที่รับน้ำ 400 ไร่ แห่งที่ 2 - 3 คือ หมู่ที่ 9 และบ้านตองโขบน้อย หมู่ที่ 8 มีพื้นที่รับน้ำ 600 ไร่ มีปัญหาคลองส่งน้ำชำรุดเสียหายเป็นบางช่วง

แหล่งน้ำขนาดเล็กอื่น ๆ ได้แก่ บ่อน้ำตื้น 130 บ่อ บ่อบาดาล 40 บ่อ สระเก็บน้ำสาธารณะ 8 แห่ง ฝายน้ำล้น 12 แห่ง ใช้น้ำเพื่อบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร

รูปภาพที่ 2 แผนที่แสดงแหล่งน้ำในตำบลตองโขบ
โครงการชลประทานขนาดเล็กในตำบลตองโขบ

ชื่อโครงการ	หมู่บ้าน	ความจุน้ำ (ล้าน ลบ.ม)	พื้นที่รับน้ำ (ไร่)
1. อ่างเก็บน้ำห้วยหมูโตน	นาสีนวน	0.40	500
2. อ่างเก็บน้ำห้วยเชียงพิลา	นาสีนวน	0.14	200
3. อ่างเก็บน้ำห้วยหีบ	นาสีนวน	0.30	800
4. อ่างเก็บน้ำห้วยแบ่ง	โคก	0.04	1,200
5. อ่างเก็บน้ำห้วยแคน	ห้วยแคน	0.40	1,000
6. อ่างเก็บน้ำห้วยทราย	ห้วยหีบ	0.18	500
รวม 6 อ่าง ฯ	4 หมู่บ้าน	1.46	4,200

8.2 ป่าไม้

ตำบลตองโขบมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติห้วยหวด เทือกเขา ภูพานน้อย รวมประมาณ 32,947.79 ไร่ เป็นแหล่งต้นน้ำ ลำห้วยหลายสาย เช่น ลำห้วยหีบ ลำห้วยชัน เป็นต้น มีป่าโปร่ง ขึ้นกระจายอยู่ทั่วไปตามหัวไร่ปลายนา เช่น ไม้เต็ง รัง เหียง ยางนา

8.3 ภูเขา

ตำบลตองโขบมีพื้นที่ติดเทือกเขาภูพานตั้งอยู่ทางทิศใต้ เป็นแหล่งต้นน้ำ ลำห้วยหลายสาย เช่น ลำน้ำพุง

8.4 ทรัพยากรที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตำบลตองโขบมีทรัพยากรที่สำคัญ คือ ข้าว ยาสูบเตอร์กิส มันสำปะหลัง ถั่วลิสง มะเขือเทศโรงงาน ข้าวโพดหวาน ฝ้ายพื้นเมือง (ฝ้ายไหม ฝ้ายหมี่) ยางพารา